

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
לשולחן השבת

לרגל? בן ציון ברג

הרב ד"ר נפתלי ברג (מימין)
מציג נתונים בפני פקידי
ממשל אמריקנים.

הורי אבי היו מהגרים רוסיים שהגיעו לשיקגו באונייה בתחילת המאה העשרים. בשנות ת"ש (1940) החל אבי את לימודיו בבית ספר ממלכתי. אף שלא היו שומרי מצוות, שלחו אותו הוריו בכיתה א' או ב' לשיעורי העשרה תורניים בשעות אחר הצהריים כמה פעמים בשבוע. שם החל לפתח אהבה גדולה ללימודים וליהדות.

בעקבות כך, הוא ביקש לעבור ללמוד בבית ספר יהודי מחוץ לעיר, במונטריאול או בניו יורק, אך מאחר שהיה צעיר מדי, הוא המשיך בבית ספר ממלכתי. פעם, בכיתה ו', נערכה בכיתתו פעילות בישול. אבי סירב לטעום מהמאכלים מטעמי כשרות, והוריו קיבלו טלפון ממנהל בית הספר: "מה פשר הבעיות שבנכם עושה בנושא האכילה?"

אחרי אותו מאורע, הוא נשלח ללמוד בבית ספר חב"ד בפיטסבורג, ובהמשך בישיבת חב"ד האגדית בקראון הייטס, בפינת הרחובות בדפורד ודין. אחר כך המשיך את לימודיו בישיבת חב"ד במונטריאול. במהלך אותן שנים הוא הפך להיות קשור מאוד לרבי.

כאשר אבי סיים את לימודיו בישיבה, הוא והוריו רצו שיתחיל בלימודים גבוהים באוניברסיטה. הוא כתב על כך לרבי, והרבי השיב שאוניברסיטה אינה מקום מתאים עבור תלמיד ישיבה כמוהו. במקביל, שלח הרבי מכתב להוריו, ובו הסביר מדוע לא כדאי שבנם ילמד באוניברסיטה. למרות זאת, הם התעקשו, ואבי אפילו נכנס אל הרבי ליחידות ושוחח עמו בנושא במשך כשעה.

"האם מטרתך להרחיב את השכלתך או שאתה רוצה ללמוד באוניברסיטה כדי שתוכל להתפרנס?", שאל הרבי. אבי אמר שמטרתו היא הטעם השני שהזכיר הרבי. לדעתו, השלמת תואר אקדמי תאפשר לו למצוא עבודה טובה ופרנסה יציבה יותר.

אף שהרבי הבהיר חד משמעית את התנגדותו לכך, אבי עדיין רצה ללכת. לבסוף, העניק הרבי את הסכמתו המסויגת. "אם אתה רוצה ללכת, עליך לוודא מראש שתהיה לך הגנה מפני האווירה באוניברסיטה", התנה הרבי. "בכל בוקר,

לפני שאתה יוצא ללימודים, אתה חייב לקבוע זמן ללימוד חסידות".

אבי קיבל את התנאי והקפיד לשמור על סדר זה עד סוף ימיו. אני זוכר כילד שהוא היה לומד חסידות בכל בוקר, מתפלל באריכות, ורק אחר כך יוצא מביתו לנסיעה בת שעה למקום עבודתו בבולטימור.

בשנת תשכ"ו (1966), אחרי שהשלים תואר ראשון בהנדסת חשמל במכון הטכנולוגי של אילינוי, החל אבי לעבוד במעבדה על שם הארי דיימונד, שהייתה מוכרת גם בשם מעבדת המחקר הצבאית, מתקן מחקר ופיתוח ממשלתי יוקרתי תחת ניהול הפנטגון. בהמשך חזר לאוניברסיטה כדי להשלים דוקטורט באלקטרופזיקה.

הוא החל לעבוד במעבדה זו משום שזה היה המקום היחיד שבו הצליח להתקבל לעבודה; במוסדות ממשלתיים נאכף החוק לשוויון הזדמנויות בעבודה, אך מקומות אחרים לא היו מוכנים להעסיק יהודי מזוקן. "הסיבה היחידה שאנו מקבלים אותך לעבודה, היא בגלל שאנחנו מחויבים להעסיק אותך", אמר לו אחד הפקידים בבוטות, "דע לך שלא תתקדם

«

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1700 עדויות מכלי ראשון. אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER
with the REBBE

לשום מקום". אך לאורך עשרים וחמש שנות עבודתו שם, טיפס אבי בסולם הדרגות, ובסופו של דבר עבד מול הדרגים הבכירים ביותר בממשל. בהמשך נודע לנו שהוא עבד על פיתוח טיל הפטריוט של צבא ארה"ב, לצד פרויקטים סודיים אחרים שעליהם נאסר עליו לדבר. בכל פעם שהמחלקה שלו נזקקה למימון מיוחד, היה זה אבי שנבחר לנסוע לפנטגון ולדבר עם הגנרלים שם.

פעמים רבות קיבל אבי הצעות לעבוד עבור המגזר הפרטי, ואף הייתה לו הצעה לעבוד מטעם הממשל האמריקני בישראל, לצד גורמי ממשל שם. הוא תמיד נהג להיוועץ ברבי לפני כל החלטה, קטנה כגדולה, ובכל פעם ששאל בנוגע לאחת מההצעות הללו, הרבי שלל אותן. בתור יהודי שומר מצוות הממלא תפקיד ממשלתי יוקרתי באמריקה, אמר לו הרבי, תהיה לו השפעה רבה - הן על יהודים המתחילים את התקרבותם ליהדות, הן על מי שאינם יהודים - יותר מאשר בכל מקום אחר. "אם יש רופא אחד בעיר", הטעים הרבי, "אסור לו לעזוב".

כעבור שנים, כתב המדען הסירובניק פרופסור ירמיהו ברנובר - שאבי סייע בשחרורו מרוסיה בשנות תש"ל (1970) - כי שמע פעם כמה בני נוער יהודיים מדברים בהתרגשות על מדען עם זקן מלא וציציות שעבד בפנטגון. "אם הוא יכול לנהוג כך בפנטגון", סיכמו, "הרי שליהודי בכל מקום אחר אין סיבה להתבייש בכך שהוא שונה מסביבתו".

בשלב מסוים, פנו אליו כמה ישראלים והציעו לו למסור להם בחשאי מידע כלשהו בנוגע לטכנולוגיות הגנה אמריקניות. כדרכו, הוא נועץ ברבי, שהציע לו בצורה נחרצת להימנע אפילו מלדבר עמם, ובוודאי שלא לשתף פעולה במעשים פליליים. מאוחר יותר, אחרי שיונתן פולארד נתפס בגין מסירת סודות לישראל, החל הממשל לעקוב מקרוב מאוד אחר אבי. במשך תקופה הם העמידו אותו במבחנים שונים - לעתים קרובות באמצעות מכונת אמת - אילצו אותו לשמור על ערנות, בחנו את נאמנותו ובדקו אם משהו מודלף לישראל. אחותי למדה באותה עת בישראל, ואבי העדיף להימנע מלהתקשר אליה, מאחר שחיוג לישראל היה עלול לעורר חשד. אני אפילו זוכר שבמשך כמה שבועות ראיתי אנשים יושבים במכונית מעבר לכביש ומתצפתים על ביתנו; אבי אמר לי שהם מהממשל. אבל כמובן שהם לא מצאו שום דבר חריג.

באחד מביקוריו אצל הרבי, אבי הביא עמו מתנה - אחת

הרגע שמאיר לך את היום
מתחברים לרבי ביום יום
סרטון יומי מהרבי מליובאוויטש
ישירות לזאטסאט

תמונה משותפת • שיחה אקטואליים
נעות לזוים • סיפור לעבת

בסיוע חברי

THE JEM FOUNDATION

ואתה תצוה... להעלות נר תמיד

המהדורות הראשונות של ספר התניא שלא היה ברשות הספרייה של הרבי. הרבי לקח את הספר והודה לו. "מתי תכתוב משהו כזה?", שאל אותו הרבי, כשכוונתו לעניינים תורניים. אבי חייך ומשך בכתפיו, אך הרבי הדגיש שהוא מתכוון ברצינות. מאוחר יותר, עבד אבי לצד פרופסור ברנובר בהוצאת "באור התורה" - בטאון בנושאי תורה ומדע, ופרסם בו מאמרים רבים. הוא גם כתב בנושאים אחרים, למשל, מאמר למדני בנושא התענית בהלכה. בפעם הבאה שהם נפגשו, הביע הרבי את הערכתו על כתיבת המאמר התורני - "דבר תורה של ממש", כינה זאת הרבי. "לא חשבתי שמישהו קרא את המאמר ההוא", התבטא אבי באזני חבר.

כשאבי חלה, אחת מאחיותיי עברה מול הרבי במהלך חלוקת הדולרים לצדקה. כאשר ביקשה מהרבי ברכה עבור אבינו, שאל הרבי, "האם הוא עובד על המצאותיו?" אחותי הופתעה מהשאלה והסבירה שהוא מאושפז בטיפול נמרץ ואינו כשיר לעבוד. הרבי העיר שכל הנראה הוא היה באמצע עניין לא גמור, ואמר לה להזכיר לו ש"עליו להחלים במהרה, כדי להמשיך בעבודתו". במילים אחרות, הרבי קישר בין ברכתו להחלמת אבי ובין המשך עבודתו. אף שמלכתחילה, ובכלל, התנגד הרבי לכך שאבי, תלמיד ישיבה, ילמד באוניברסיטה, אחרי שכבר התמנה לתפקידו, הרבי עודד אותו להמשיך במה שהוא עושה ויצליח.

מר בן ציון בָּרָג הוא מומחה מערכות מחשוב המתגורר בדרום פלורידה עם משפחתו. הוא רואיין בחודש אלול תשע"ג (2013).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשל"ו (1976) — על יסוד הפסוק "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה", מעורר הרבי להוסיף בתקופת "בין המצרים" בלימוד תורה ובצדקה. הרבי קרא לרבנים לזרו את בני קהילותיהם בעניין זה, ואף הציע שהרבנים יתקשרו אליהם טלפונית, אף שבתקופה זו נמצאים רבים בחופשת הקיץ, כדי לעוררם להוספה בענייני "משפט... צדקה".¹ ד' במנחם אב

< תשמ"ח (1988) — לרגל הילולת האר"י ז"ל, נסע הרבי נסע לאוהל. לאחר שחזר, אמר שיחה בקשר לכתבי האר"י ז"ל, והוסיף שמאחר שתוכנם הוא "רזין דרזין" - עומק תורת הקבלה והסוד, הרי שבימינו הדרך להבין את הדברים על בוריים היא באמצעות לימודם כפי שהתבארו בהרחבה בתורת החסידות.² ה' במנחם אב

1 שיחות קודש תשל"ו ב, עמ' 570
2 תורת מנחם תשמ"ח ד, עמ' 103